

SPECTACOLE

Nicolae PRELIPCEANU

O poveste din alte vremuri

Una dintre poveștile lui Oscar Wilde face obiectul spectacolului pe care Carmen Lidia Vidu îl propune la Sala Atelier a Teatrului Național din București, în compania actorilor Marius Manole, Carmen Ungureanu și Eduard Adam. Perechea este nevorbitoare, într-o pantomimă însoțită de, sau pe fondul unor, proiecții foarte interesante de lumini și muzică, în schimb vorbește, pentru toți, Marius Manole, *topless*, așa cum l-am văzut în atâtea alte dăți, unul dintre ultimele fiind *În rolul victimei* de la Teatrul Metropolis. În fapt, Marius Manole nu face altceva decât să declame expresiv textul poveștii, un basm de trezit adulții din alte vremuri, al cărui răsunset nu știu cât ar mai putea bate și răzbate astăzi. De ce o fi trebuind să fie el cu bustul gol, iarăși rămâne, pentru mine, o enigmă. Sigur, există explicații sofisticate ale necesității nudității fără semnificație sexuală, aici, însă, este, poate, o polemică implicită față de un text atât de „îmbrăcat” în veșmintele epocii, deși, totuși, mult mai „nud” decât altele, contemporane micii capodopere a lui Oscar Wilde.

Moartea și dragostea, iată o pereche devenită aproape clasică, în timpul cât a trecut de la crearea acestei povești. Sacrificiul privighetorii care-și dă viața, de fapt sângele, pentru a colora în roșu un trandafir alb, și asta doar pentru a-l face iubit pe un student (Eduard Adam în spectacolul Naționalului bucureștean) de către o fată năzuroasă (în spectacol, Carmen Ungureanu), duce, pe cărări ocolite stilistic, într-o zonă de frumusețe absolută, dintre acelea care ar putea fi numite, fără teamă de a da greș, inactuale, perimate. Totuși, Carmen Lidia Vidu reușește imposibilul, și anume faptul de a face povestea aceasta să „treacă” pentru spectatorul de azi, mai deprins cu o realitate dură decât cu opere de transfigurare extremă. „Modernizarea” spectacolului, printr-un *light-design* de mare frumusețe și simplitate în același timp, care închipuie imagini ale realității și ale visului pe decorul special lucrat pentru a i se potrivi, de către Dan Titza, precum și prin muzica semnată Logan Fisher și Yann Le Blay, sau prin multimedia lui Ioan Cocan, transformă povestea și o actualizează, o face, cu alte cuvinte, să demonstreze că esența omenescului, a sentimentelor umane, rămâne aceeași, în ciuda unui limbaj frust și a unei comportări pe (aceeași) măsură, cu care esența umană, sensibilitatea se maschează atât de bine astăzi, încât ajung în cele din urmă chiar să dispară.

Am acordat, poate, prea multe semne seminudității lui Marius Manole și deloc talentului său de a rosti și învia textul lui Oscar Wilde, într-o variantă destul de veche românească, traducerea fiind făcută de o prozatoare din cenaclul „Sburătorul” al lui Eugen Lovinescu, despre care astăzi nu se mai vorbește deloc, nici în lumea literară, nici în vreo altfel de lume. Am numit-o pe Ticu Archip. Ironia sortii face ca traducerea sa să treacă în teatru cu succes, după ce propriile sale

TN TEATRUL
NATIONAL
BUCUREȘTI
STAGIUNEA 2007 - 2008
SALA ATELIER

un spectacol de teatru multimedia

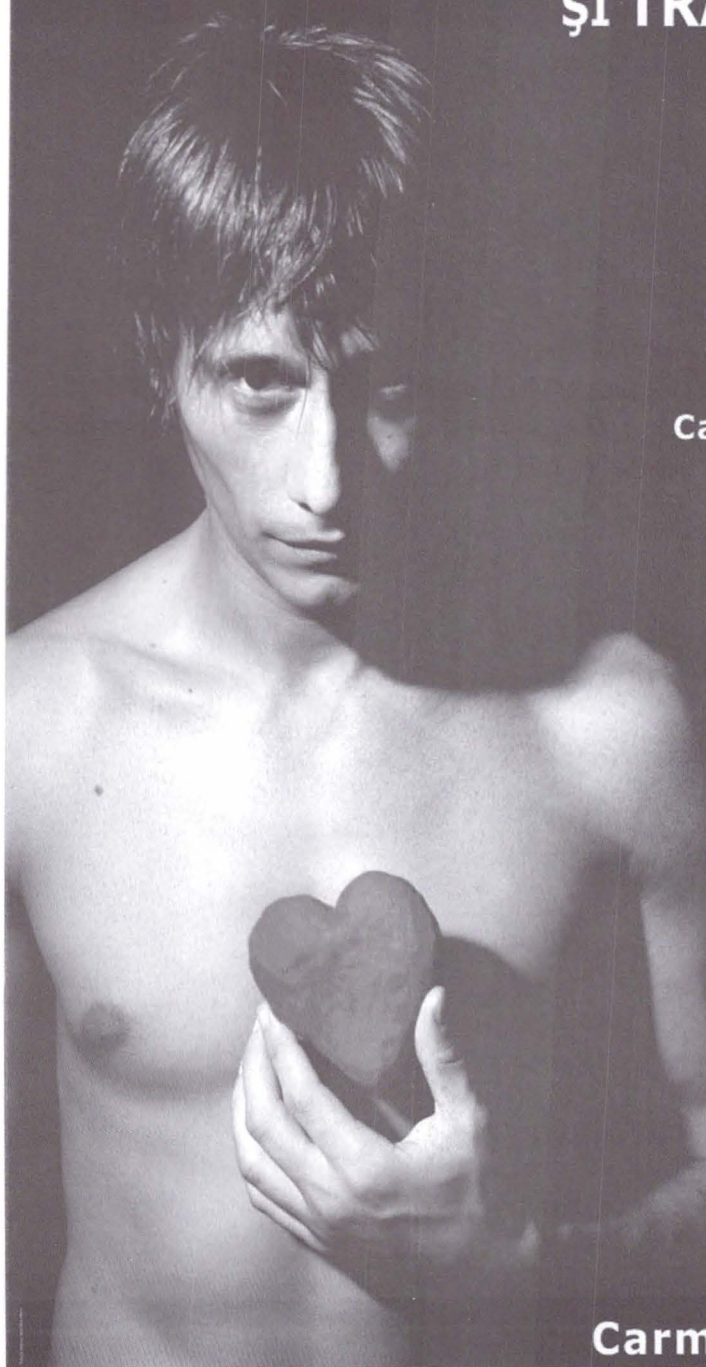
PRIVIGHETOAREA ȘI TRANDAFIRUL

de Oscar Wilde

Marius Manole
Carmen Ungureanu
Eduard Adam

Decorul
Dan Titza
Muzica
Logan Fisher
Yann Le Blay
Multimedia
Ioan Cocan
Coregrafia
Eduard Gabia

Regia
Carmen Lidia Vidu

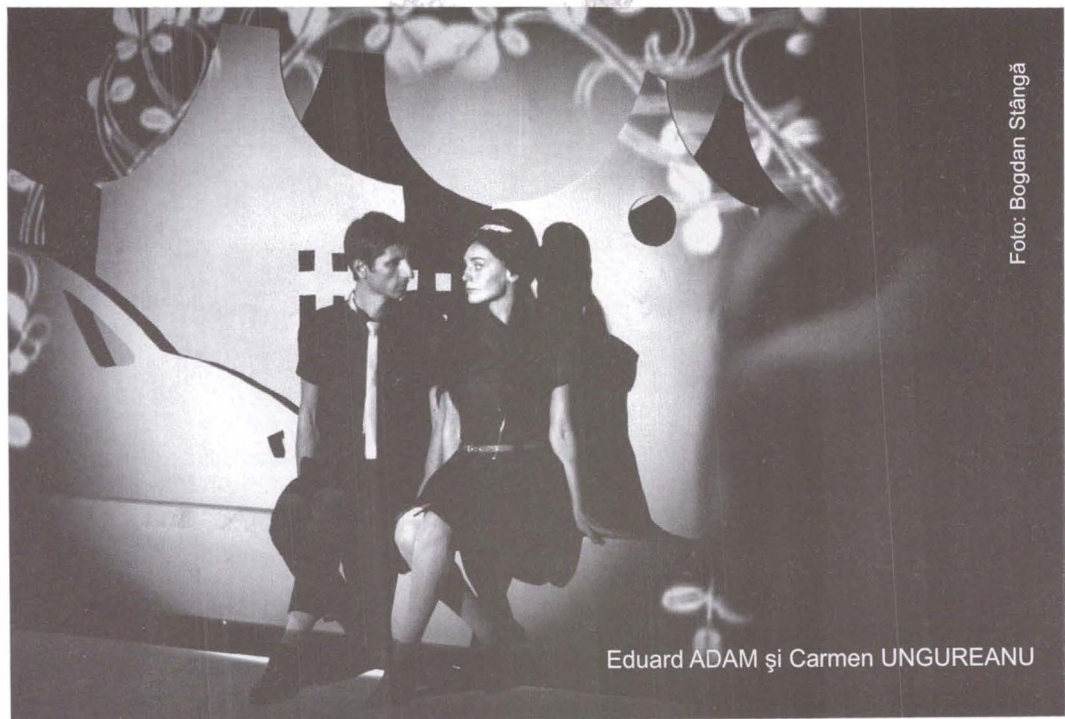

Foto: Bogdan Stângă

Eduard ADAM și Carmen UNGUREANU

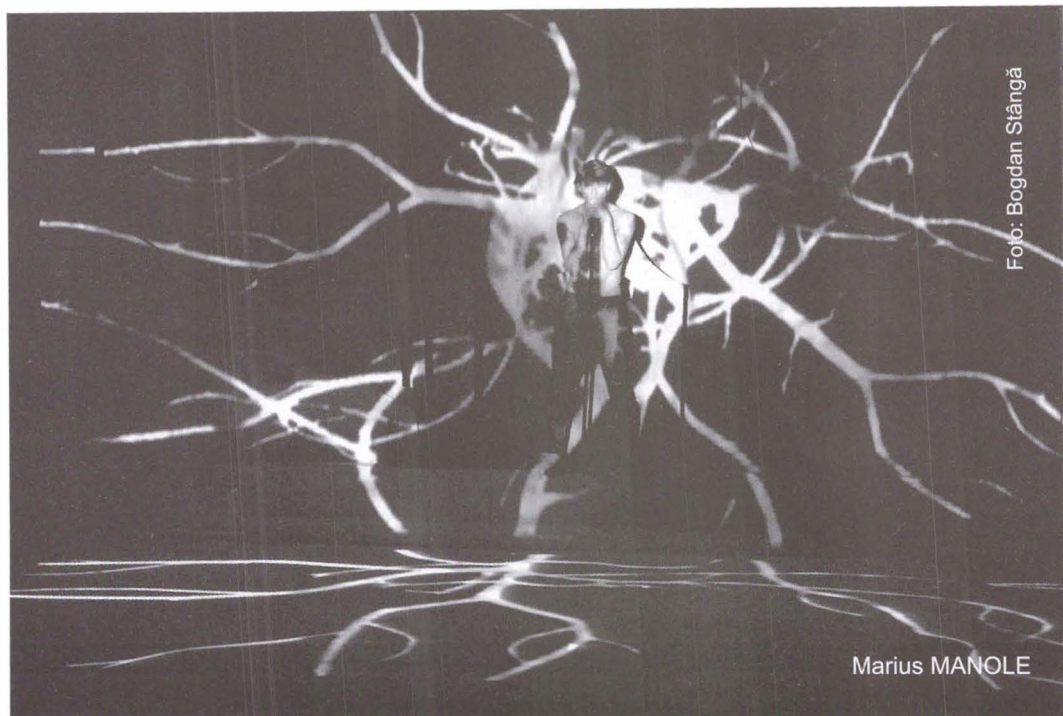

Foto: Bogdan Stângă

Marius MANOLE

piese, „*Inelul, Luminița, Gură de leu* nu i-au câștigat reputația dramatică”, așa cum scrie G. Călinescu în *Istoria* sa.

Spectacolul de la Sala Atelier a Teatrului Național din București este o mică bijuterie fără fisuri, așa cum este și povestea aceasta, mai mult poetică decât dramatică în sensul strict. Finalul ei, cu trandafirul și deci sângele și viața bieteii privighetori refuzate, căci fata își găsisese între timp „ceva” mai de soi decât un biet student, provocându-l pe acesta să-și dea seama că știința face mai mult decât dragostea unei ființe capricioase, pare a trimite la vremurile noastre, când lucrurile se rezolvă mult mai simplu, fără atâtea, cum s-ar spune azi, „fițe”. Dar rămâne baletul stilizat, în care excelează actorii Carmen Ungureanu, mai ales, și Eduard Adam, totuși, rămân desenele enigmatice și semnificative, care apar și dispar, rămâne muzica și toată această atmosferă de mister și poezie de dincolo de orice vremuri, deci eterne.

Teatrul Național București – Privighetoarea și trandafirul de Oscar Wilde. Traducerea: Ticu Arhip. Regia: Carmen Lidia Vidu. Decorul: Dan Titza. Muzica: Logan Fisher, Yann Le Blay. Multimedia: Ioan Cocan. Coregrafia: Eduard Gabia. Cu: Marius Manole (*Povestitorul*), Carmen Ungureanu (*Fata*), Eduard Adam (*Studentul*).

„Colonia îngerilor”

Enervant acest titlu de piesă, cum enervante sunt și aripile confecționate în ultimul timp și pentru alte spectacole, pentru a sugera calitatea de... înger a personajului/personajelor în cazul nostru. Se cam face uz din nou, după o nu prea lungă tăcere, de cuvântul înger. L-a scos din adormire, cândva, Nichita Stănescu: era un gest de frondă să scrii și să încerci să tipărești într-un regim ateu acest cuvânt. Nichita Stănescu a făcut-o, cenzorii au închis ochii și alții și alții l-au imitat. Vocabula s-a cam devalorizat între timp, tocmai prin insistență utilizare. Pe de altă parte, înțelegi apariția ei într-o lume care numai de îngeri nu se sinchisește, ca să nu zic că le dă cu flit, așa cum dă cu flit tuturor celor sfinte.

M-am acomodat greu cu recuzita spectacolului Nonei Ciobanu după piesa lui Ștefan Caraman, mai precis cu aripile pe care sunt siliți să le poarte actorii. Mă întreb dacă la început și la sfârșit sau în alte câteva momente ale spectacolului n-ar fi fost de ajuns. Povestea, oricum, este una despre moarte. Un patron nebun sau original inventează un macabru restaurant, în care servesc numai bolnavi incurabili în așteptarea morții. Aici ei mai rămân integrați în lumea viilor o vreme, până când le bate ceasul. E un loc situat sub pământ: clienții plini de bani, în căutare de senzații noi și tari, coboară în restaurant. Underground, am spune astăzi, o și spune regizoarea întoarsă din Mexic și plecată iar acolo. Dar mai există, în spectacol și under-underground, spațiul și mai de jos, unde trăiește patronul și unde își duce prăzile feminine când se ivește ocazia. De acolo le dă el de mâncare muribunzilor chelneri sau, cum democratic li se spune azi, „ospătari”, de acolo iese spre a se amesteca, din când în când, în lumea lor, de acolo fuge în cele din urmă cu logodnica unuia dintre clienți care, în schimb, devine patron al locului (sau, dacă vreți, „locației”, deși nu știm dacă locul e închiriat sau nu).